

MERKVRYVSZ POLSKI ORDYNARYINY.

Oddniá 9. do 16. Februarij, 1661.

Z Mádrydu 17. Decembris, 1660.

Wszedli w tych dniách po dlugiey y nie-
bespieczney ágitacyey ná morzu/ Posło-
wie Extraordynaryjni Holenderscy w
Gwástoniey/ á że chcieli skonczyć las-
dem droge swoje tu do Dworu/ dał im
przeto Gubernator támtcy Prowinc-
cyey powoz/ y co bylo potrzebá do iá-
zdy. Gotuia tu im z rozkazania Kro-
lewskiego Pálac/ gdsie stawał Xiáze de
Grammont, kiedy tu byl Posłem od Kro-
lá Francuskiego/ á ozejtiwa Dwor z

wielka restliwoscia sie dowiedziec/ wiátek okrom Complemen-
tow tu przyiáda spráwách: z násey strony poczesciey wiadomo-
co mamy od nich potrzebować/ to jest/ odrádzac im posilki do
Portugálliey/ iesliby predko miedzy nimi á támta Korona do Po-
koiu przyšlo; A druga/ pomyslac ku skutkowi pewne Tráktaty o
náiecie v nich Okretow/ od Poslá Násego w Hadze zacze.

Poczyna tá Kráina zázywac skutkow Pokoju z Anglia. Pod-
czas bowiem wojny/ przez cudze rece wywozilismy náse intra-
ty do cudzych Państw; á teraz Flotta násza Kupiecka bogáto ná-
ládowaná roznemi Crescencyami tuteznymi/ w 74. Okretow z
Portu ob Málágá wysła w tych dniách ku Kráiom Púlnocnym.

Don Ioannes de Austria bawi sie do tych czas w *Pinto*, trzy mile stad / sporządzając wſytko co do Woyny z *Portugallia* należy / y stamtad przedko ma pomknąć sie do *Meridy*.

Z *Lisbony* 21. *Decembris*, 1660.

Powrócił Posel nasz z *Londynu* / a po częstych z tuteżnym Pánstwem Conferencyách / puścił sie znnowu morzem ku *Anglii*. Nie publikowało sie około tego nic pewnego / ale to gruchnelo / że Instrukcyá niemáta z soba wiezie z strony *Matżeniſtwa* *Krolewney* náſzey z *Krolem* *Angielskim* / a że ma w mocy pozwolić támtemu *Krolowi* wielka summe gotowizny w posag / a nádro ieſzcze jedno *Miásto* w *Bráſilii* / ktore sobie obierze.

Nowa náwálność morſka / ktora w *Oceanie* w dzien ſwiete go *Andrzejá* náſtáta / pograziła do gruntu *Gáleoná* *Hiſpáńskie* go do *Indyey* żegluiacego / a bogáto náładowanego. Ráchuie sie / że w tej *Jesieni* ná rożnych rozbitych y utopionych *Okreſtách* / stráciła *Hiſpánia* ze 6. tyſiecy ludzi ; rzeź ſroga / y w niektóro nie pámierna.

Z *Sztokolmu* 2. *Januarij*, 1661.

*K*rolowa *Kryſtyna* gotuie sie w droge z *Postem* *Fráncuſkim*. Poiedzie stad do *Pomorſkiey* ziemi / y rezydować bedzie przez te ſmie w *Mieſcie* *Bart* : potym stamtad ná *Wioſne* znnowu do *Rzymu*.

Z *Graffem* *Stenem* *Bielke* / poiedzie w ſpolnym *Poſelſtwie* do *Polski* *Prezydent* *Guldenklau*.

Do *Anglii* / aſz sie *Graff* *Niels* *Brahe* wygotuie ná *Poſelſtwo* *Extraórdynáriyne* / poiedzie iáko *Ablegat* *Graff* *Konigsmárk* mlody / ktoremu dano za to *Podſkárſtvo*.

Z *Londynu* 7. *Januarij*, 1661.

*K*rolowa *Kieżná* *de Oranges*, dnia 3. tegoż o godzinie pierwej z południá / ták nietrwożliwie / y z taka rekolekcyá z tego ſwiátá zeflá / że wſytkim / ktorzy około tego oſtátniego *Áktu* iey *życia* byli / dziwowáć sie przyſtlo / y oraz sbudowáć z meżnego y ro-

ſtropne?

stropnego vmyślu tey Kieźny przy tak strážney przepráwie. Ostatnie słowa miała do Krolá/ prosiac/ áby chciał miłość Brá-
terka w pieczęłowanie obroćić/ á Synem Jey/ Kieźciem mlodym
de Oranges, sie opiekác: Obiecał Krol/ przyłożymy reke do pier-
si/ takie o nim mieć stárání/ iakoby iego Syn był własny. Pre-
tko potym został z Jey śmierci bárdzo żalosny ze wśytkim Do-
mem y Dworem Krolewskim/ wważaiac/ iak wielka stráte przez nie-
wielki czas w bliskiey pokrewności odnáśa.

Do teę czasu siedzi w więzieniu wiecey niż 400. osob dla opi-
śányey przedtym Conspirácyey przeciwko Krolowi; ktora że sprákty-
kovaná iest od ábdankowanych Żolnierzow/ przeto zakázanie wy-
ślo áby żaden z nich nie wázył sie przystąpić do tego Miásta blisko
ná 20. mil tuteźnych/ á tu/ y w Westminster dniem y nocą stráž
wielka po wśytkich vlicách chodzi.

Maźienstwo Kieźciá *de Iork* z Corka Kánclerzá Koronne-
go doydzie: Syná z tych dwuch Maźonkow narózonego/ Krol
sam v Krztu trzymał/ á dano mu Imie *Dziems* (to iest Jakub)
iako Oycu.

Parlament dla nowych co dzien przypadáacych spraw/ iestże
Sessye swoje odpráwue/ ále iutro abo po iutrze sie zkonczy. No-
wy ma sie zacząć po Koronácyey Krolewskiey/ okolo ostatnich dni
Márcá.

Z Páryżá 7. Ianuarij, 1661.

Przebuie Dwor tuteźny od Kieźciá Lotáringstiego/ żeby
Intrata támtych Prowinciy/ przez ktorych iest Pás do Alzá-
cyey/ do Stárbu Koronnego ślá; ále że Kieźe ná to iestże nie po-
zwala/ puśżona iest zgoda znou w suspensie.

Powróciło síla Officyerow z tych co puśćili sie byli z Come-
sem *de Schomberg* do Lisbony/ vdaiac/ że nie trafili ná te dobra
sluzbe/ ktorey sie spodziowali.

Gotuie sie w roźnych náđ morzem Prowincyách Flottá nie-
mála przeciwko Afrykanom z Barbáryey; do ktorey Flotty moze
bydź/ że cokolwiek Okretow Angielskich y Holenderkich zlaczy sie/
gdyż iuż támcí Kupcy wielkie škody w krotkim czasie podieli y po-
deymuia od Afrykánskich rozboynikow morskich.

Do tego / dowiedziawszy sie Krol / iż Cesarz Chrześcianański do
wszystkich Wdzielnych w Chrześcianaństwie Panow / Poslow swoich
naznaczył / o Posilki prosiac / kiedyby do woyny z Turki przysc
miało / tedy za zdaniem idac Rady swojej / naznaczył kilka tysiecy
Konnego y Piešego Woyska na pomoc / iesli tego bedzie potrzeba.

Poslowie Holenderscy iesze z Kardynatem sie nie widzieli /
dla tego niesposobnego zdrowia.

Z Neapolu 12. Ianuarij, 1661.

Dobro naszego Vice-Reia roszkanie z Hispaniey / aby Kiożeci
de Monaco, wedle Traktatow v Gor Pireneyskich zawartych /
wroczone byly Lenne Dobrá / ktore mu byly w tym Brolestwie
konfiskowane / na ten czas / kiedy *Prasidium* Hispanie z swego
Zamtu odprawił.

Z Hámburku 21 Ianuarij, 1661.

Szwedzi máia za złe / że Magistrat Miasta Breme przysięge Pod-
daństwa Cesarzowi przez Deputata swego w Wiedniu oddal /
máiac to sobie za *prauidicium* względem Arcybiskupstwa tamtego
Miasta / ktore oni trzymáia. Wskazali też do Dunieykow / aby
baniec pewny okolo Wedlu nad Rzeka Elba pod czas woyny wy-
stawiony / znieśli / y lud wyprawdzili / co máia w Powiecie pe-
wnym Kiestwa Holstynskiego (*Eytrychen* nazwanym) Kiożeci
de Gottorp Oycu Krolowey Szwedzkiej Wdowy / należacym / iná-
czej groża woyna.

Z Rzymu 22. Ianuary 1661.

W Niedziele przešlo 16. tegoż. Miesiaca / w Kościele s. Stania-
sławá Narodu Polskiego / Muzycy Kapelli Papieskiej wro-
czyscie *Te Deum* spiewáli / P inu Bogu za wielkie y niesłycháne
dotad / Zwyciestwa otrzymane przeciwko Moskwie. Był przy tym
sam Ociec Swiety przez wszystkie czas z Kardynalami / y z wielkimi
Kiożat y Slácty Komitywa.

We wtorek stamtę Niedziele idacy 18. Ianuary, przyiáchal
Marchio de Matteis Posel Cesarzski.

Kioże Pármenie wnioś *instantia* v Papieža / prosiac oto / aby
nazna-

náznaćyc raczył do wykupienia *Xiestwa de Castro*, troytkolwiek ie-
 ſze termin: Odpowiedzieli mu, że niemáto miał czasu ná to, á
 że teraz po *Dekrecie incorporationis* nie ida żadne dilátie, bo żadnego
 skutkuby nie były, choćby były od niego pozwolone.

Monsieur Colbert wspominał w tych dniách przed Papieżem
 spráwe *Xiążęcia Mutińskiego*: Odniósł *respons*; że Papież, *Comac-*
chio wrocić *Xiążęciu* ná gola iego pretensya nie moze; Lecz, póka-
 żeli żeby temu należało, wśeláta ná ten czas odniesie *satisfakcyá*.

Z *Florecyey* 22 *Januarij*, 1661.

Pójechał zrad do *Krolá Angielskiego*; *Congratulácyá* od *Wiel-*
kiego Xiążęcia náſzego, *Marcheze Salviati*, á ztámsob poiedzie do
Fráncyey, y *publicè* bedzie prosit o *Madámoisella Xiejne de Orle-*
ans, w *Małżeński* stan dla *Syná* swego *Pána*, á one zás popro-
 wádjáź do *Florecyey*: *Xiąże Leopold* *Brát* *młodszy W. Xiąże*
ćia poiedzie przeciwko niey áź do *Mársiliey*; *Xiąże Matthiás*
drugi Brát, zájedzie *Jeydroge* w *Porcie Liorno* ná *wystádniu*
 z *Okretu*; á *młode Xiąże* przymie ia ná 8. mil od tego *Miásta*.

Z *Kolná* 23. *Januarij*, 1661.

Anglikowie wielkim *sumptem* *Dunkerk* fortifikuia, y pewne
piastowe págorki wokolo niego zwála, *Chcao* *Fortrece* (iáko
sowia) *Realna* z niego *wożynić*.

Wprzykrzył sie tuż barzo *Solnierzom* *Biskupa Munsterkiego*
Oboz pod *Munsterem*, á *pátrzac* ná *wielka rezystencyá* co *Obleżeń-*
cy czynia, y ná *rezolucyá* do *dálſzey obrony*, *počyna* sie *wielkie po-*
dobienstwo *ziáwić*, że to *przedsiwzięcie* *Biskupie* bez *skutku* *zostá-*
nie. *Opárli* sie *bowiem* *Mieſzanie* y *zprzysięgli*, nie tylko nie *po-*
dáć sie áź do *ostátniego tchu*, ále *wine* *postánowili* ná tego, ábo *ná*
tych, *coby* o *zgoda* z *Biskupem* *wzmianke* *czynić* sie *wazyli*.

Z *Rygi* 26. *Januarij*, 1661.

Często przybywáto tu *Okrety* ze *Szwecyey* z *Armata* y z *roźnemi*
municyámi, y *wieść* *ieſt* *miedzy* *námi*, *idkoby* *náſzy* *Generálo-*
wie *mieli* *ode* *Dworu* *náſzego* *Urdynáns*, *ſkoro* *ſie* *ieno* *ſkoneży*
Armistitium *zawárte* z *Moskwa*, *wſytkie* *sily* *ná* *nich* *obrocić*, á

zrać ich odebrać to/ co w Inflancích trzymáia/ nimby z Polákami przyšli do Pokoju.

Kiaże Kurlándzkie wydał przypowiedne listy ná 6. tysiecy ludzki/ niewiemy ieszże ná co/ áni ná kogo.

Z Fránkfortu nád Menem 27. Ianuarij, 1661.

DEputatio Imperij ieszże sie tu odprawuier. A choć tak dawno Dwor Wiedeński o to sie stara/ żeby do Regenspurku byla przeniesiona/ niemáß ieszże miedzy Stanami okolo tego zgody; Jedni bowiem chca/ żeby tu zostála; Drudzy/ żeby sie odprawowała w Regenspurku; á sa Trzeci/ ktorzy trzecie mieysce proponuiat. Ale naywieksza część ich ná to sie zgadza y prosi o to/ żeby Seym Generálny byl złożony.

Z Wenecyey 29. Ianuarij, 1661.

PRzybyły w ten tydzień Galery z Dálmacyey z ludem tam werbowánym ktory po Przeydyách ma bydź rozsyłány náprzemiane starych y wyćwiczonych Żolnierzow. Ci zaś ná rychle Galejach kiedy nazad poyda do Dalmacyey beda przewożeni/ gdsie czekać máia ná Transport sposobny do Kándyey.

Báßa z Bosny iest ob Porty degrádowany zá to/ że nie stáwił tak wiele ludzi do Obozu/ iako mu kázano/ á nie vsta mu wymowka/ że miał powietrza morowe ná przeszkodzie. Mamy wiádomość/ że ná iego mieyscu ten iest náznáczony/ ktory pod Warádynem miał Comende; záczym nie ináčey rozumiemy/ tylko że Ally Báßa musi bydź ten/ ktory iest náznáczony do Bosny/ bo ten je Ally Warádyná dostal. Jesli to tak bedzie/ wielka tu suspicya uroónie/ że Porta Othománska myśli ná przyšte lato z wielka potega do Dálmacyey sie obroćić/ kiedy takiego sławnego Żolnierzá tam posyla.

Publikował sie przeto tu Edykt/ áby ktokolwiek ma zboże ná przeday/ opowiedzial przed pewnymi Prowizorami wiele go ma/ áby Senat ziedney strony to wiedzac/ y z drugiey strony/ wiele (troche wiecey ábo mniej) potrzeba ná każdy rok po wssytkich Miástách swego Państwa/ y wiele Flotta morska potrzebuie/

mogli zá

mogli są wczasu skład inąd zaciągać coby nie dostawato do summy/ bezktorey obeyść sie nie mogą.

Piśa z Konstantynopolá/ że Cesarz Turecki przeniósł sie do Andrynopolá namowiony ná to od Wezyrá Wielkieg/ aby mógł z bliská zagrzać Woyská swoje do Operacyey Woienney/ lubo do Siedmigrodzkiey ziemi y do Węgier/ lubo do Dalmacyey.

Ze Gdańská 2. Februarij. 1661.

NJe tylko Post-Magistrowie Kurfirstowscy zadržymuis listy/ ale náwet y wozy Formánskie idące z Hámburku do nas/ háłmuia y wytrzasia ich/ aby iáké listy miedzy towárem nie wieźli. Przyšly teź wiadomości/ że okolo Drahimu coś byli w polu zadržali Kurfirstowscy żołnierze/ czego sie dowiedziawośy Præsidium Polskie w Drahimie/ wypadło z Miastá: że ná nieg dali ognia Kurfirstowscy/ iákó tylko go obaczyli/ a nášy dawali im Respons; Jesze niewiemy/ iesli kto z obu stron ná plácu nie został.

Groble okolo Żuláwy zostawaly od Szwedow pod czas wojny tak osłabione/ że teraz zá ta niezwyčajna powodzia/ przerwały sie ná kilku mieyscach z wielka škoda ludzi/ y w dobytku/ bo niespodziewanie w nocy to przypadlo; z kad drogości sie poniekad obawiamy.

Z Wiedniá 7. Februarij, 1661.

ZKonczył sie iuż w Siedmigrodzkiey ziemi Seym/ przez Kemeny, Januśá/ y przez Barcháiego zgodnie Stanom támeżnym/ to iest/ Węgrom, Sáronom/ y Siekieczykom złożony; ná ktorym Seymie/ ponieważ Barcháiy/ (nie wedle Prawá przedtym obrány/) Práwom Wyczyzny swojej dogadzaiac/ tytuł y osobe Kiazeca z siebie słozył/ tedy przerzeżone Stany ná Kiestwo Siedmigrodzkie Kemeny, Januśá zgodnymi glosami 1. Ianuarij obráli. Obrano oraz Posłow/ ktorzy od Nowego Kiazeciá poiáda w Legacya/ Jeden do Cesarzá Chrześciańskiego; Drugi do Tureckiego; Trzeci do Chána Tatátskiego. Tu v tego Dworu rozumiemy/ że tá Elekcyja bedsie approbowána/ iákó od trzech Stanow wedle Prawá uczyniona. Od Porty zaś nie tak bázno/ z tey przyczyny/ że No-

wy Książę był przebyłym Hetmanem Wielkim Rakocznego: iednakże Woyska nigdy nie wiodł przeciwko Turkom/ ani nawet/ z niewolę Tatarskiej wyszedł/ przysłał wiecety do niego/ tedy bydy może/ że przy dobrych sposobach/ nie tylko Confirmacya otrzyma/ ale też y umnieyszenie wielkiego haraczu/ ktory zrazu od Barchaniego był pozwolony. Ale v Chana/ od ktorego dziewięćdziesiąt tysięcy talerow sie okupił/ spodziewa sie bydy w kassawey pamięci.

Z Zathmaru pisa/ iż Turcy do kupy sie sciagnia pod Waradynem; a że w Belgradzie (abo Alba Graeca) Aly Basza ze dwiema infymi Baszami stanał/ y tam miedzy soba radza/ do kad y jakim sposobem maia Woyska obrocić/ ktore sa bardzo wielkie/ y tak polozone/ że moga sis predko z soba zlaczyć/ y niespodziewanie uderzyć/ gdzie ich wola bedzie.

Z Krakowa 16. Februarij, 1661.

Przyšchal R. J. M. z Czeskoy w Poniedzialek 7. tegoż Miesiacá/ we Srode 9. tegoż/ przyšchal J. M. P. Posel Cesarzski z Wiednia. W Piątek przyšchal tu z Czeskoy J. M. X. Sekretarz Wielki Koronny/ a miał rano Conferencya imieniem R. J. M. y Senatu z J. M. P. Postem Brandeburskim.

W tenze dzien byl R. J. M. w Pinkosowie na noc v J. M. P. Wojewody Lubelskiego/ ktory Krolestwa Jch MM. podeymowal ze resztkim Dworem.

W Sobote R. J. M. stanał w Kielcach/ gdzie odpocznie sobie Dwor przez czas pewny.

Ponieważ Post-Magistrowie Kurfirsta J. M. Brandeburskiego przy swoim przedsiwzięciu stoia/ y Posty naše na swoim gruncie zahamuis wyszedł do miast J. R. M. Pruskich Ordynans/ żeby też ich Posty na naszym gruncie zahamowano.

W Niedziela J. M. P. Posel Brandeburski wyiechal ztad do Blec; a

Wczora J. M. P. Posel Cesarzski także też oroge sie pušcił.

W KRAKOWIE, w Kamięnicy Szoberowskiej na Wendecie, dnia 16. Februarij, A. 1661. Cum Priuilegio S. R. M.